УКРАЇНА

ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ

ЧЛЕН ДРУГОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ

ГРИЩУК ВІКТОР КЛИМОВИЧ

УХВАЛА

15 березня 2021 Київ 1399/0/18-21

Член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Грищук Віктор Климович, здійснивши попередню перевірку дисциплінарної скарги Голубченка Володимира Валерійовича стосовно судді Подільського районного суду міста Києва Васильченка Олега Васильовича,

встановив:

до Вищої ради правосуддя 24 лютого 2021 року за вхідним № Г-1211/0/7-21 надійшла дисциплінарна скарга Голубченка В.В. стосовно судді Подільського районного суду міста Києва Васильченка О.В.

У скарзі автор висловлює свою незгоду з процесуальними діями судді під час розгляду справи № 758/10110/20 за позовом до Публічного акціонерного товариства «Перший Український Міжнародний Банк» (далі – ПАТ «Перший Український Міжнародний Банк») про стягнення грошових коштів, набутих без достатньої правової підстави покликаючись на безпідставне затягування розгляду справи, що на його думку свідчить про вчинення суддею дисциплінарного проступку.

Висловлено прохання про притягнення судді Васильченка О.В. до дисциплінарної відповідальності.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу матеріалу між членами Вищої ради правосуддя від 24 лютого 2021 року дисциплінарну скаргу Голубченка В.В. передано мені для розгляду.

Згідно зі статтею 108 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарне провадження щодо судді здійснюють дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя у порядку, визначеному Законом України «Про Вищу раду правосуддя», з урахуванням вимог цього Закону.

Дисциплінарне провадження щодо суддів проводиться за правилами та у строки, встановлені Главою 4 Закону України «Про Вищу раду правосуддя».

Частиною першою статті 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» встановлено, що член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач), вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону; за наявності підстав, визначених пунктами 1-5 частини першої статті 44 2ього Закону, – повертає дисциплінарну скаргу скаржнику.

Під час попередньої перевірки дисциплінарної скарги встановлено наступне.

11 вересня 2020 року звернувся до Подільського районного суду міста Києва з позовною заявою про стягнення грошових коштів і автоматизованим розподілом справи між суддями, головуючим суддею у справі було визначено суддю Васильченка О.В.

На день звернення Голубченка В.В. із скаргою до Вищої ради правосуддя стосовно судді Подільського районного суду міста Києва Васильченка О.В., тобто 24 лютого 2021 року, справа № 758/10110/20 за позовом до ПАТ «Перший Український Міжнародний Банк» про стягнення грошових коштів, набутих без достатньої правової підстави, ще не розглянута.

Під час проведення попередньої перевірки скарги Голубченка В.В. суддею Подільського районного суду міста Києва Васильченком О.В. надано письмові пояснення з приводу відомостей, викладених у скарзі.

В письмовому поясненні суддя Васильченко О.В. зазначає, що 11 вересня 2020 року, до Подільського районного суду міста Києва з позовною заявою про стягнення грошових коштів звернувся і на підставі протоколу автоматизованого розподілу справи між суддями, головуючим суддею у цій справі було визначено його.

Ухвалою суду від 8 лютого 2021 року, відкрито провадження у справі за позовом до ПАТ «Перший Український Міжнародний Банк» про стягнення грошових коштів, набутих без достатньої правової підстави і справу прийнято ним до розгляду. Вирішено справу розглядати за правилами спрощеного позовного провадження з викликом сторін, з призначенням судового засідання у справі на 29 березня 2021 року о 9 годині 30 хвилин.

Позивачу та іншим учасникам справи судом надіслано судові повістки, ухвали про відкриття провадження та матеріали позовної заяви (відповідачу) лише у березні 2021 року, що пояснюється наступним.

В Подільському районному суді міста Києва, починаючи з листопада 2020 року, наявна проблема із забезпеченням відділу загальної канцелярії поштовими марками для надсилання поштової кореспонденції. Більше того, в період листопада-грудня 2020 року мала місце ситуація повного припинення надсилання поштової кореспонденції учасникам справ, з огляду на те, що поштовими марками в цей період суд не був забезпечений взагалі.

Наразі, починаючи з 2021 року, територіальна судова адміністрація України в місті Києві забезпечує суд поштовими марками в недостатній кількості, виключно невеликими частинами.

Крім цього, в Подільському районному суді міста Києва, приблизно з грудня 2020 року, не працюють телефони у більшості кабінетах суду.

На неодноразові звернення до компетентних органів щодо усунення проблеми з телефонами (телефонною лінією) жодної реакції не було. Лише 3 березня 2021 року телефонний майстер відремонтував частину телефонів суду, однак проблема повністю наразі не усунута, до деяких помічників суддів додзвонитися також не має можливості.

За таких обставин, розуміючи те, що позивач фактично перебував у незнанні щодо долі його справи, він і звернувся із скаргою до Вищої ради правосуддя.

Щодо порушення ним процесуальних строків постановлення відповідної ухвали суддя повідомляє наступне.

звернувся до Подільського районного суду міста Києва з позовною заявою 11 вересня 2020 року. В цей період у суді здійснювало правосуддя чотири судді з розгляду цивільних та адміністративних справ, які одночасно були слідчими суддями.

Така ситуація мала місце приблизно з 2017 року і в провадженні кожного із цих суддів перебувало близько 1500-2500 цивільних та адміністративних справ. Більше того, у вересні 2020 року звільнилася суддя Корнілова Ж.О., справи якої потребували повторного автоматизованого розподілу між діючи суддями.

Кадрова ситуація Подільського районного суду міста Києва змінилась наприкінці 2020 року, з призначенням п'яти суддів на посаду, а на початку 2021 року, з відрядженням чотирьох суддів з інших судів.

У зв'язку з тим, що четверо суддів, які працювали весь час у Подільському районному суді міста Києва були перевантажені справами, рішенням зборів суддів від 4 січня 2021 року було вирішено призупинити надходження нових справ до їхнього провадження строком до 31 грудня 2021 року.

Відтак, порушення строків ухвалення судових рішень мало місце з об'єктивних причин, адже катастрофічна ситуація з кількістю суддів покращилась лише наприкінці 2020 року та не свідчить про упереджене ставлення до конкретної справи чи її учасника.

Додатково суддя зазначає, що за період 2020 року у його провадженні перебувало 2908 справ, з яких 682 справи за клопотанням органів досудового розслідування, скарг на дії/бездіяльність слідчих, 1229 цивільних справ, 97 адміністративних справ. За 2020 рік ним було розглянуто всього 2908 справ, а тому враховуючи надмірне навантаження, з його боку ніякого недбалого ставлення до службових обов'язків, умисного порушення норм права, чи безпідставного затягування розгляду справ, не було і він намагається вживати всіх від нього залежних заходів щодо мінімізації можливих порушень процесуальних строків розгляду справ, які перебувають у його провадженні.

Таким чином, суддею Подільського районного суду міста Києва Васильченком О.В. не дотримано строків розгляду справи № 758/10110/20 за позовом до ПАТ «Перший Український Міжнародний Банк» про стягнення грошових коштів, набутих без достатньої правової підстави з об'єктивних і незалежних від його волі причин, а саме: у зв'язку з надмірним навантаженням судді.

З огляду на викладене, необхідно зазначити, що важливим елементом для встановлення дисциплінарним органом Вищої ради правосуддя відомостей про ознаки дисциплінарного проступку є очевидна безпідставність недотримання строків розгляду справи, тому сам лише факт можливого недотримання строку,

встановленого законом для розгляду справи, не може автоматично вказувати на наявність підстави для дисциплінарної відповідальності судді.

Як вбачається з практики Європейського суду з прав людини щодо тлумачення положення «розумний строк», то в рішенні у справі «Броуган та інші проти Сполученого Королівства» суд роз'яснив, що строк, який можна визначити розумним, не може бути одинаковим для всіх справ, і було б не природно встановлювати один строк в конкретному цифровому виразі для усіх випадків. Таким чином, у кожній справі виникає проблема оцінки розумності строку, яка залежить від певних обставин (https://ips.ligazakon net).

Під дисциплінарним проступком судді слід розуміти винне, протиправне порушення службових обов'язків, що виражаються в обмеженні або порушенні законних прав та інтересів осіб, які беруть участь у судочинстві, або перешкоджанні доступу до правосуддя, порушенні суддівських обмежень, і так само загальновизнаних моральних вимог.

Конституційний Суд України в рішенні від 23 травня 2001 року у справі № 6-рп/2001 вказав, що відповідно до частини першої статті 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. При здійсненні правосуддя судді незалежні і підкоряються лише закону (частина перша статті 129 Конституції України). Виключно законами України визначаються судоустрій і судочинство. Порядок здійснення правосуддя регламентується відповідним процесуальним законодавством України. Позасудовий порядок оскарження актів і дій суддів, які стосуються здійснення правосуддя, неможливий.

У висновку № 3 (2002) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо принципів та правил, які регулюють професійну поведінку суддів, зокрема, питання етики, несумісної поведінки та безсторонності, зазначено: для того, щоб виправдати дисциплінарне провадження, порушення має бути серйозним та кричущим.

В пункті 5 Резолюції Європейської асоціації суддів стосовно ситуації в Україні в сфері дисциплінарної відповідальності суддів (Тронхейм, 27.09.2007) вказано, що відповідна дисциплінарна справа щодо судді може бути відкрита тільки у випадках, коли мала місце не гідна звання судді поведінка і її наслідки є такими серйозними і жахливими, що потребують накладання дисциплінарних стягнень.

Тлумачення закону, оцінювання фактів та доказів, які здійснюють судді для вирішення справи, не повинні бути приводом для цивільної або дисциплінарної відповідальності, за винятком випадків злочинного наміру або грубої недбалості (пункт 66 Рекомендацій CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки).

Вища рада правосуддя діє в межах повноважень, визначених статтею 131 Конституції України та статтею 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», і, як орган, який вирішує питання про дисциплінарну відповідальність судді, не вправі встановлювати або оцінювати обставини справи, вирішувати питання про достовірність або недостовірність того чи іншого доказу, а також перевіряти

законність та обґрунтованість судових рішень. Виключне право перевірки законності та обґрунтованості судових рішень має відповідний суд згідно з процесуальним законодавством. Рішення суддів не можуть підлягати будь-якому перегляду поза межами апеляційних чи касаційних процедур. Дисциплінарна відповідальність суддів не повинна поширюватися на зміст їх рішень.

Відповідно до пункту 2 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» судді може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з підстав безпідставного затягування або невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом.

Дії судді Васильченка О.В. не вказують на вчинення ним дій, що охоплюються складом дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 2 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», або допущення ним неправомірної поведінки, спрямованої на безпідставне затягування розгляду справи.

Скарга Голубченка В.В. не містить обґрунтованих відомостей щодо наявності у діях згаданого судді ознак дисциплінарного проступку з посиланням на фактичні дані (доводи, докази, свідчення тощо) в обґрунтування того, що суддя Васильченко О.В. вчинив дії, які підтверджують умисне затягування ним розгляду судової справи і є підставою його дисциплінарної відповідальності.

Частиною шостою статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» передбачено, що дисциплінарну справу щодо судді не може бути порушено за скаргою, що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку судді, а також за анонімними заявами та повідомленнями.

Згідно з пунктами 2, 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику, якщо: дисциплінарна скарга не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді; дисциплінарна скарга не містить посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді.

Пунктом 12.4 Регламенту Вищої ради правосуддя передбачено, що скарга залишається без розгляду та повертається з підстав, передбачених статтею 44 Закону, з урахуванням положень статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Одночасно роз'яснюю, що повернення скарги без розгляду не перешкоджає повторному зверненню до Вищої ради правосуддя з дисциплінарною скаргою, яка оформлена відповідно до вимог Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Враховуючи викладене, керуючись статтями 106, 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», статтями 42-44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», пунктом 12.4 Регламенту Вищої ради правосуддя, член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя

ухвалив:

дисциплінарну скаргу Голубченка Володимира Валерійовича стосовно судді Подільського районного суду міста Києва Васильченка Олега Васильовича залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

Член Другої Дисциплінарної палати
Вищої ради правосуддя **В.К.Грищук**